

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

12. Solus competenter ex suis dotans, aut de nouo capellam fundans,
iuspatronatus obtineat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

- petuum, nec ad tempus habere.
- 6 Canonici Regulares non sunt admittendi ad curam Parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apost. dispensatione.
- 7 Canonici Regularibus Lateranen. non licet etiam.

- 8 Milites Regulares non emittentes tria vota substantialia non sunt incapaces beneficiorum secularium.
- 9 Sacerdos adscriptus Ecclesie receptitiae, si fiat miles Capellanus Hierosolymitanus non potest pretendere fructus Ecclesie receptitiae.

* Additio ad cap. 27. Concilii Agathensis.

Quia vero Regulares, a de vno ad alium Ordinem translatis, facile a suo Superiore licentiam standi extra Monasterium obtinere solent, quo vagandi, & apostatandi occasio tribuitur: nemo cuiuscunque Ordinis Praelatus, vel Superior vigore cuiusvis facultatis aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi ut in Ordine ipso, ad quem transfertur sub sui Superioris obedientia in claustris perpetuo maneat, ac taliter translatus, etiam si Canonico Regularium fuerit, a ad beneficia secularia, etiam curata omnino incapax existat.

- 1. **V**ide Paul. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 15. num. 79. Nauarr. commento 4. de regul. num. 11. et 12. Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. q. 53. art. 4. AZOR. instit. mor. p. 1. lib. 12. c. 14. q. 12. vers. in Concilio. Sanchez in precepta Decalogi tom. 2. lib. 6. cap. 7. num. 81. et 82. Hieron. Roderic. in compend. quest. regul. resol. 1. 2. num. 88. qui aiunt ante hoc decretum fuisse frequentissimum translatum legitima licentia de vna in alteram Religionem posse a superiore Religioso, ad quam transfertur, admitti animo eius, non retinendi in claustris, sed dandi ei postea licentiam manendi extra claustrum perpetuo, vel per multos annos, sed vix a culpa liberum quod bono fine ea dimissio destitueretur, finis enim solebat esse vagari, & liberum reddi a iugo regulari. Addunt praeterea plures ex citatis potuisse licere dicto Superiori in aliquo euentu, nempe concurrentibus maxima suae Religionis deferenda necessitate ob molestias, persequutiones, aut dissensiones, vel similes casus, & magna difficultate inueniendi Monasterij, eum Religiosum perpetuo alere in claustris volentis, & magna de translato fiducia; quo casu posse Praelatum admittere illum animo concedendae licentiae manendi extra claustrum non tam ample, & vagae, sed arctate ad eum locum, in quo posset Praelatus eius vitam nosse, eiusque curam habere, eumque corrigere, & si opus esset, alio transferre. Aduerunt deinde citati Doctores decretum hoc non videri inducere ius nouum, sed antiquum declarare, & ita improbare eas licentias, quae communiter erant illicitae, ac statui Religioso valde perniciosae, ac proinde in casu, in quo praedictae licentiae ante id decretum erant licitae, esse quoque modo, quod in eo casu tanta necessitatis nec facile concessae dicantur, nec materiam vagandi praestent, nec sit omne salutis remedium huiusmodi Religiosis occludendum.
- 2. **P**osse Praelatum eam standi extra Monasterium translatis his facultatem concedere, quam licite concedere posset proprijs eius Religionis alumnis, & sicut ijs non posset absque iusta causa concedere, secus tamen illa existente, ita & illis, resoluit Nau. d. commento 4. de Regular. num. 15. Sanch. d. cap. 7. num. 84.
- 3. **S**uperiorem posse dare licentiam translato ad modicum tempus standi extra monasteria causa praedicationis, vel audiendi confessiones, refert decimum Armendar. in addit. ad recopil. legum Nauarrae li. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 69. Pius V. edidit constitutionem reuocatoriam indultorum recipiendi, vel retinendi Religiosos alterius Ordinis, etiam laxioris, quae incip. Quacunque, sub dat. Romae pridie Id. Octobris 1569. per quam constitutionem posse Episcopum agere contra Regulares vagantes de vno in alium Ordinem translatos, refert decimum Armendar. d. l. 7. de Religion. num. 68.

- 4. **O**mnes cuiuscunque Religionis legitime translatos ad Carthusianos posse in eadem Carthusiensi Religione in claustris Priores, & extra claustrum procuratores esse, resolutum attestatur Armendar. d. l. 7. de Relig. nu. 67. a Ad beneficia secularia etiam Curata, &c. Nullos Regulares, etiam si Canonici sint, posse sine dispensatione Apostolica beneficia Curata nec in perpetuum, nec ad tempus habere, refert decimum Quarant. in summ. Bullary. verb. Canonici Regularis, Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 7. num. 53. Sanchez in precepta Decalogi tom. 2. lib. 7. cap. 29. num. 71. Mari. Antonin. variar. resolut. lib. 1. resol. 20. num. 13. Aloyf. Ricc. in decis. curiae Archiepisc. Neapolit. decis. 159. p. 1. Hieron. Roderic. in compendio quest. regul. resolut. 15. num. 52. in fine, ubi cum Sanchez citato loco attestatur tacitam Congreg. ex decreto Gregorij XIII. declarasse nullam hodie Regularem esse capace beneficij curati absque Pontificis dispensatione, Ego ipse in collect. ad cap. quod Dei timorem, num. 3. de statu monachor. ubi plures citati Doctores resoluunt, posse de iure communi, per illum textum Canonicos Regulares, non obstante d. cap. quod Dei timorem, non esse admittendos ad curam parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apostolicae dispensatione, resoluunt Fr. Ludovic. Mirandam man. Praelat. tom. 1. q. 32. art. 5. Nicol. Garc. de benef. p. 7. cap. 10. num. 31. Aldan. in compend. canon. resolut. lib. 2. tit. 5. num. 11. ubi attestatur sic fuisse resolutum per S. Congreg. Episcop. & Regul. negotijs praepositam in vna Cremonen. 1. Septembris 1603.
- 5. **C**anonici Regularibus Congregationis Lateranen. non licere etiam de licentia sui Generalis absque permisso Summi Pontificis assumere curam animarum, etiam ad tempus, multoque minus beneficium Curatum ad tempus, refert decimum Quarant. in summ. Bullary. verb. Canonici Regularis, Nicol. Garc. d. p. 7. cap. 10. num. 32. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. num. 23. Gabr. Pennor. lib. 2. histor. tripart. Canon. Regal. c. 72. num. 7. circa med. cum seqq. Tamburin. de iure Abbatum tom. 3. dist. 9. quest. 7. num. 11. cum seqq.
- 6. **M**ilites Regulares militiae S. Iacobi de Spatha, aliofque huiusmodi non emittentes tria vota substantialia, videlicet castitatis, paupertatis, & obedientiae, non esse incapaces beneficiorum secularium siue simplicium, siue curatorum, neque etiam pensionum, resoluunt Nicol. Garc. in addit. ad suum tract. de benefice. p. 1. c. 4. num. 23. ubi ait sic fuisse decimum sub die 10. Nouembris 1609.
- 7. **S**acerdotem adscriptum Ecclesiae receptitiae, si fiat Miles Capellanus Hierosolymitanus, seu alterius Militiae, non posse pretendere fructus Ecclesiae receptitiae, quia reputatur Regularis, qui non est capax beneficiorum secularium, tenet Aldan. d. tit. 5. num. 12. asserens sic fuisse resolutum sub die 17. Martij 1619.

Solus competenter ex suis dotans, aut de nouo Capellam fundans, ius patronatus obtinet.

C A P V T X I I

- 1 Doctores de materia huius cap. agentes.
- 2 Intelligitur de iuribus patronatus in futurum acquirendis post Concil.
- 3 Ecclesiam in proprio solo suis sumptibus construens,

K in

- in ea iuspatronatus acquirit.
4. Iuspatronatus fundatum in fundo subiecto fideicom-
misso restituendo cum vniuersa hereditate, acqui-
ritur heredi, & fideicommissario.
  5. Compatronus non adiungitur fundatori inuito.
  6. Ecclesiam construens cum protestatione recuperan-
di expensas ab ea, tunc iuspatronatus non illi ac-
quiritur, sed Ecclesie.
  7. Iuspatronatus non acquiritur ex constructione ne-
cessarie, non voluntarie facta.
  8. Iuspatronatus acquiritur ex reedificatione, seu re-
fectione Ecclesie penitus destructe.
  9. Iuspatronatus ex Ecclesie constructione acquiri-
tur absque alia reservatione, nisi illud expresse
remittatur.
  10. Consensus tacitus diocesani in constructione Eccle-
sie ad acquirendum iuspatronatus colligitur ex
institutionibus ipsius factis ad presentationes pa-
tronorum.
  11. Consensus expressus Ordinarij, qui requiritur in cap.
12. Dotans insufficienter, quod arbitratibus Episcopus,
non acquirit iuspatronatus.
  13. Iuspatronatus non acquiritur ex augmento dotis.
  14. Dos ab initio foundationis sufficiens presumitur.
  15. Consensus diocesani requiritur in dotis datione, &
assignatione.
  16. Ad acquirendum iuspatronatus non requiruntur
tria illa copulatiue, fundus, constructio, & dos.
Contra num. 17.
Iuspatronatus honorificum in Ecclesia Conuentua-
li non acquiritur ex sola constructione absque do-
te. ibid.
  18. Instituire presentatos a patronis, & per examen
idoneos repertos, solus potest Episcopus.
  19. Institutio presentati a patronis non potest referuari
alteri quam Episcopo, nisi, &c.
  20. Instituenti ius potest competere Pralatis inferiori-
bus ex causa necessaria.

a Sess. 25,
cap. 9.
b Cap. pias
mentis cum
seq. 6, 9, 7, &
ca. nobis. de
iure patro. &
infra sess. 11.
c. 6. in princ.

Nemo, etiam cuiusvis dignitatis Ecclesiasticae, vel secularis, quacumque ratione, nisi Ecclesiam, beneficium, aut Capellam a de nouo fundauerit & construxerit, seu iam erectam, quae tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis proprijs, & patrimonialibus bonis & competenter dotauerit, b iuspatronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem foundationis, aut donationis, y hu- iusmodi institutio Episcopo, d & non alteri inferiori referuetur.

Vide Lambertin. de iurepatron. lib. 1. p. 1. q. 2. cum seqq.

1. Paul. de Citadinis in simili tra. p. 3. Roch. eod. tract. verb. Ecclesiam fundauit, & verb. construxit, & verb. dotauit. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 10. Spin. in speculo testam. gloss. 4. princ. Pere. 2. l. 1. gloss. 1. tit. 6. lib. 1. ordin. Flamin. Paris. de resig. benef. lib. 4. quest. 40. num. 40. cum seqq. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. iuspatronatus. Gonzal. ad reg. 3. Cancell. gloss. 18. num. 33. cum seqq. Nicol. Garc. de benef. p. 5. cap. 9. a num. 7. 6. Cardos in praxi iudicium, & aduocat. verb. iuspatronatus, num. 2. cum seqq. Camill. Borell. in summ. omnium dec. tom. 1. tit. 32. a num. 1. Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 5. collect. 1693. Franc. Leon. in thesaur. fors. eccles. p. 2. cap. 6. num. 25. Masobr. in praxi habendi concursus pralud. 7. dub. 6. Vgolin. de officio & potestate Episcopi cap. 51. in princ. num. 6. metipsum in simili tract. p. 3. alleg. 70. num. 1. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 8. a num. 1. Calisto Palao in opere morali tom. 2. tract. 13. disp. 2. punto 2. num. 6. Tamburin. de iure Abbatum, tomo 3. disp. 9. quest. 21.

2. Intelligendum esse hoc decretum de iuribus patronatus in futurum acquirendis post Concilium, non vero de acquisitis, refert decem Ricc. p. 4. decis. 257. Armen- dar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 4. tit. 30. l. 1. de iurepatron. num. 22. subdens num. 21. eorum titulos esse ostendendos Ordinarij, & si apparuerit iuribus patronatus recte, ac rite concessa fuisse, nec ex illis esse, quae reuocata sunt infra sess. 25. de reform. c. 9. & data fuisse ea lege expressa, vt presentatio fieret Capitulo, seu dignitatibus Cathedralis Ecclesie, saluum adhuc manere illud ius presentationis, ex d. cap. 9. & sess. 7. de reform. cap. 17. si vero de non simplicibus beneficijs agatur, seruandam esse formam sess. 24. de reform. cap. 18.

3. a De nouo fundauerit et construxerit.] Quamuis aliud sit fundare Ecclesiam, & aliud construere, siquidem fundare dicitur, qui fundum dat, seu assignat vt Ecclesia construatur; construere vero dicitur, qui ipsam construit, vel aedificat, vt in cap. Abbatem, et 2. 18. q. 2. cap. nobis 25. de iurepatron. adhuc haec verba apposita sunt ad demonstrandum quemlibet modum, foundationis scilicet, & constructionis, sufficere vt praedictum ius acquiratur, non vero vt significant foundationem ipsam & constructionem debere coniungi. Ita D. Felician. de Vega ad cap. quantos, nu. 24. de iudic. vbi num. 26. aduertit quod si adit consuetudo quod sola fundatio non operetur huiusmodi iuspatronatus nisi simul cum constructione, ita quod si alter

fit qui construit, quam qui fundauit, ille solus sit patronus, ea debet sustineri, sicut in nostra Hispania receptum videmus, in ea enim non qui fundum praestitit ad Ecclesiam, vel Capellam, sed qui illum construxit, vel dotauit, vitur praedicto iurepatronatus, vt notat Nicol. Garc. d. cap. 9. num. 41. Intellege siue qui eam in proprio solo suis sumptibus omnino construeret, cap. Abbatem 18. quest. 2. cap. nobis, de iurepatronatus. siue etiam solum tantummodo, siue fundum ad eam edificandam obtulerit, ac donauerit. Lambertin. de iurepatronatus. p. 1. lib. 1. quest. 2. art. 2. num. 1. & 2. & Doctores communiter. At quamlibet fundi donationem non tribuere iuspatronatus, sed necessarium esse vt totum dominium transferatur, resoluunt Lamb. d. p. 1. q. 2. art. 2. Masobr. d. pralud. 7. dub. 18.

Si vero fundum subiectum sit fideicommissio restituendo cum vniuersa hereditate, iuspatronatus in eo fundatum acquiri haeredi, & fideicommissario, nisi haeres habeat quartam totius hereditatis aliunde, resoluunt Lambertin. d. p. 1. quest. 9. art. 21. Masobr. d. pralud. 7. dub. 12.

Fundatori inuito non adiungi compatronum, tenent Lambertin. d. part. 1. quest. 3. artic. 6. Masobr. d. pralud. 7. dub. 11.

* Et construxerit.] Etiam absque proprii fundi assignatione, veluti si in solo ab alijs dato ipse proprijs sumptibus libere Ecclesiam construxerit, cap. monasterium 16. quest. 7. alias enim si haec fiant iuxta terminos cap. ad audientiam e. l. 1. de Eccles. adificand. & cum protestatione recuperandi expensas ab ipsa Ecclesia, tunc iuspatronatus non illi acquiritur, sed Ecclesie, ex cuius bonis illa fuit constructa, resoluunt gloss. verb. construxisse, in cap. Apostolicos 17. quest. 2. Gonzal. d. gloss. 18. num. 33. Nicol. Garc. de benef. p. 5. cap. 9. a num. 36. Monet. de communi. ultim. volum. cap. 10. num. 202. & seq.

Sicut etiam non acquiritur iuspatronatus ex constructione necessarie, non voluntarie facta, tenent Lambertin. d. p. 1. lib. 1. quest. 4. princ. art. 7. Rot. decis. 167. num. 5. & 6. part. 2. diuers. & decis. 758. num. 2. part. 2. recepti. & in Cameracens. pensiois 10. Decembris 1625. coram R. P. D. meo Pironano.

Iuspatronatus etiam acquiritur ex reedificatione, seu refectione Ecclesie penitus destructe, seu funditus dirute, ita vt noua consecratione indigeat, tenent Roch. de iurepatron. verb. construxit, num. 12. Lambertin. eod. tract. p. 1. lib. 1. q. 6. princ. art. 3. ex num. 13. Bursat. consil. 310. a num. 3.

num. 3. vol. 3. Menoch. *consil.* 90. num. 27. & *consil.* 336. num. 5. cum *segg.* Spin. *de gloss.* 4. num. 28. Zerol. *d. p. 1. verb.* *iuspatronatus*, §. 2. ad fin. Seraphin. *de cis.* 518. & 907. Aloyf. Ricc. *in collect.* *de cis.* p. 5. *colloc.* 1559. Azor. *institur.* moral. p. 2. lib. 6. e. 19. *ques.* 10. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* *de gloss.* 18. num. 33. Nicol. Garc. *d. cap.* 9. num. 51. Campan. *in diuers.* *iuris.* canon. rubr. 11. *cap.* 13. num. 373. Stephan. Gratian. *discept.* forens. ca. 177. num. 26. Masfobr. *in praxi* habendi *concursum*, *pral.* 7. *dub.* 22. num. 6. secundum Romanam *impress.* Viuan. *in praxi* *iurispatronatus*. lib. 2. *cap.* 4. nu. 6. *in ult.* *impress.* Castro Palao *d. punct.* 2. num. 5. Rot. *in Senen.* *beneficij* 18. Marij 1596. *coram* Littia. & *de cis.* 54. num. 5. p. 1. *recont.* & *in Mutinon.* *plebis.* seu *iurispatronatus* 21. *February* 1625. *coram* R. D. meo Coccino Decano, & *in Bossanen.* *Parochialis* 3. Junij 1626. *coram* *bono* *mem.* Baratto. *inter* eius *impressas* *dec.* 946. num. 7.

9. Ex qua quidem Ecclesie constructione acquiri iuspatronatus absque alia reservatione, nisi illud expresse remittatur, firmant Viuan. *d. p. 1. lib. 2. e. 1. num.* 9. Ferentil. *in annot.* *ad de cis.* 1. *Burati* num. 14. *lit.* B. quia probata constructione cum assensu Episcopi saltem tacito, & presumptio, non est necesse probare alium assensum quoad acquisitionem. Cavaler. *dec.* 336. *ex num.* 4.

10. Tacitus autem consensus diocesani Ordinarij colligitur ex institutionibus ipsius factis ad presentationes patronorum, Koch. *de iurepatron.* *verb.* *pro eo.* *quest.* 8. num. 20. Rot. *in Aquen.* *iurispatronatus* 7. *Novembris* 1601. *coram* *Card.* *Lanceloto* *im.* *impressa* *per* *Marches.* *de* *commissionib.* *p. 1. pag.* 454. *Beltramin.* *ad dec.* 220. *Gregorij* *XV.* num. 7.

11. Expressum autem ipsius Ordinarij diocesani consensum, qui requiritur *in cap.* *notis* 25. *de iurispatron.* posse etiam ante creationem iuspatronatus intervenire, & postea, & quandoque firmant Cald. *consil.* 6. *de iurepatron.* *Roch.* *d. verb.* *pro eo.* 4. num. 9. Lambert. *d. lib.* 1. p. 2. *quest.* 1. *art.* 16. & *quest.* 11. *art.* 16. num. 5. Rot. *in Pientina* *iurispatronatus* 13. *Marij* 1609. *coram* R. D. meo Decano, & *in Brutorion.* *iurispatronatus* 7. *Maij* 1612. *coram* *bono* *mem.* *Vbaldo* *sen.* *Beltramin.* *d. num.* 7. Ego ipse *de officio* & *potestate* *Episcopi* p. 3. *all.* *eg.* 70. num. 21. *vbi* num. 23. quod praestandus est ab Ordinario illius loci in quo fundatur, vel constituitur Ecclesia, & num. 30. quod Ordinarij nomine in hac materia venit quilibet Praelatus, etiam inferior, dummodo habeat Episcopalem iurisdictionem, & num. 32. extendo ad Capitulum Sede vacante.

12. *Competentior* *dotaueris.* Ergo dotantem insufficientem, quod arbitratur Ordinarius, non acquirere iuspatronatus, sed dici beneficium, tenent Lambert. *d. lib.* 1. p. 1. q. 5. num. 11. Nicol. Garc. *d. p. 5. cap.* 9. nu. 52. Aloyf. Ricc. *in praxi* *rerum* *fori* *ecclies.* *resol.* 123. num. 3. *vers.* *declaratur.* *Armendar.* *in addit.* *ad recop.* *legum* *Nauarri* *lib.* 4. *tit.* 30. l. 1. *de iurepatron.* num. 31. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel.* *de gloss.* 18. num. 53. *vbi* *ait* quod debet prius constare dotem prima fuisse reductam de esse ad non esse, ut quis ratione secundae acquirat iuspatronatus. Castro Palao *d. puncto* 2. num. 6.

13. Vnde illud non acquiri ex augmento dotis, bene resoluunt Aloyf. Ricc. *in d. praxi* *resol.* 150. Stephan. Gratian. *disceptat.* *forens.* *cap.* 177. num. 24. & 25. Rot. *de cis.* 521. p. 2. *re-* *cent.* Ego ipse *d. allegat.* 70. num. 15. & *in collect.* *ad cap.* *quoniam* 3. num. 9. *de iurepatronat.*

14. Dotem autem huiusmodi ab initio foundationis sufficientem praesumi probat *cap. nemo* 100. *de consecrat.* *dist.* 1. *Calderin.* *conf.* 10. *post med.* *vers.* *pro parte* *contraria.* *Verall.* *de cis.* 62. p. 1. *Gregor.* *XV.* *de cis.* 48. num. 5. Rot. *in Tolerana* *iurispatronatus* 11. *February* 1627. *coram* R. D. meo Coccino Decano, impressa per Viuan, post suam *praxim* *iurispatronat.* *de cis.* 112.

15. In huius dotis datione, & assignatione requiri diocesani consensum, sicut in fundatione, & constructione, aduertit Viuan. *in d. praxi* *iurispatron.* *lib.* 2. *cap.* 4. num. 17. secundum nouiss. *impress.* *subdens* *Diocesani* *antea* *qualitates* *dotantis* *exquirere* *debere.* & quomodo velit dotem constitueret, & an sit congrua, & sufficiens. Sed an sine particulari reservatione dotem dari acquirat iuspatronatus? Affirmatiue tenent Koch. *d. verb.* *dotauit.* num. 4. *Rota* *dec.* 517. num. 2. p. 1. *recontur.* & *de cis.* 674. num. 1. p. 2. *Durand.* *de* 147. n. 1. & *in discursu* 283. n. 28. *cum* *segg.* *Barbos.* *Collect.* *in* *Concil.* *Trid.*

Vtrum autem ad acquirendum iuspatronatus tria illa copulatiue requirantur, scilicet fundus, constructio, & dos? Non requiritur, sed vnum sufficere ut concurrat; cum iura alternatiue loquantur, videtur probare text. *in cap.* *nobis.* & *ibi* *gloss.* *verb.* *construxerit.* *cap.* *quoniam.* & *ibi* *gloss.* *verb.* *fundatores.* *de iurepatron.* *cap.* *filij.* *cap.* *decernimus.* *cap.* *monasterium* 16. *quest.* 7. *cap.* *significauit.* *de testib.* *gloss.* *magna* *in cap.* *pie* *mentis* 16. *quest.* 7. *Abb.* *in cap.* *ad* *audientiam.* num. 10. & 11. *de Eccles.* *gathic.* & *in cap.* *proposuit.* num. 1. *de filijs* *presbyt.* & *ibi* *additio.* *idem* *Abb.* *in d. cap.* *nobis.* num. 2. *Cardin.* num. 3. *Ioan.* *Andr.* num. 6. & 7. *Butr.* num. 1. *Boich* *eum* num. 1. *Anchar.* *in princ.* & num. 6. *Holt.* num. 1. *de iurepatron.* *Berol.* *in cap.* *quoniam.* num. 95. *ead.* *tit.* *Holt.* *in summo.* *de iurepatron.* num. 2. *Abb.* *consil.* 54. num. 1. p. 1. & *consil.* 89. num. 1. & 3. p. 2. *Card.* *consil.* 122. num. 2. *vers.* *ad* *quod.* *respondeo.* *Ioan.* *de* *Anania.* *consil.* 24. *vers.* *istud* *probo.* & *ibi* *Bolognet.* num. 6. *Menoch.* *consil.* 241. num. 1. & 4. & *de* *presumpt.* *lib.* 3. *presumpt.* 90. num. 4. & 5. *Lambert.* *d. lib.* 1. p. 1. *quest.* 1. *art.* 1. num. 18. *vers.* *uenio* *ignoro.* *ca.* 1. *Spin.* *d. gloss.* 4. *princ.* num. 28. & 29. *Paul.* *de* *Quadimis* *de iurepatronat.* p. 3. num. 1. *Vgolin.* *de officio* *Episcopi* *cap.* 51. *in princ.* num. 6. *Franc.* *Leo* *in thesauro* *fori* *Ecclies.* p. 2. *cap.* 6. num. 1. *Camil.* *Borrel.* *in summo* *de cis.* tom. 1. *tit.* 32. num. 23. *Verall.* *de cis.* 133. p. 2. *Rot.* *diuers.* p. 1. *de cis.* 598. num. 1. & p. 4. *de cis.* 565. num. 2. *eadem* *Rot.* *de cis.* 5. *de iurepatron.* *in antiq.* *Aloyf.* *Ricc.* *in de cis.* *curis.* *Archiep.* *Neapol.* *de cis.* 72. num. 5. & *segg.* p. 1. *Rota* *apud* *Tambur.* *post* 103. *de iure* *Abbatum* *dec.* 28. *per* *rot.* *Contra* *Rot.* *de Curte* *de iurepatron.* *in princ.* num. 3. *ad fin.* & num. 4. & *in verb.* *Ecclesiam* *fundauit.* num. 2. *quest.* 2. & *verb.* *construxit.* num. 3. *quest.* 3. & *verb.* *dotauit.* num. 1. *Abb.* *consil.* 106. num. 2. *col.* 1. *in fine.* *vers.* *quod* *etiam.* *part.* 2. & *in cap.* *ad* *audientiam.* num. 4. *de Eccles.* *adificand.* *Ioan.* *de* *Anania* *consil.* 24. num. 4. *vers.* *illud* *probo.* *Gregor.* *Lopez.* 1. *gloss.* 3. *tit.* 5. p. 1. *Perez.* *tom.* 1. *ordinam.* *fol.* 136. *vers.* *fundatione* *igitur.* & *fol.* 137. *vers.* *sexto* *queritur.* *Monet.* *de* *com-* *mutat.* *vitim.* *vel* *antiar.* *cap.* 10. num. 202. *vers.* *ego* *verbo.* *Nicol.* *Garc.* *de* *beneficij.* p. 5. *cap.* 9. num. 44. *Castador.* *de cis.* 6. num. 19. *de iurepatronat.* existimantes ad acquirendum iuspatronatus tria copulatiue requiri, scilicet fundum, constructionem, & dotem, siue ab vno, siue a diuersis.

Iuspatronatus honorificum in Ecclesia Conuentali acquiritur ex sola constructione absque dote, *cap. nobis.* *de iurepatron.* *Lambert.* p. 1. *quest.* 11. *art.* 7. num. 5. & *lib.* 3. *quest.* 1. *princ.* num. 5. *cum* *segg.* *Rota* *apud* *Tambur.* *post* *tom.* 2. *de iure* *Abbatum* *de cis.* 28. num. 4. Et huiusmodi iuspatronatus honorificum acquiritur etiam ex sola constructione absque reservatione, nisi expresse remittatur, qua Ecclesia deducitur de non esse ad esse, & cum constructor faciat expensas considerabiles, & equum est, ut in illa Ecclesia honorentur, & inuitentur Christi fideles ad similia peragenda. *Lambert.* *d. lib.* 1. p. 1. *quest.* 2. *art.* 4. num. 12. *Rota* *apud* *Tambur.* *vbi* *supra* *d. de cis.* 28. num. 5. & *de cis.* 29. num. 2.

7. Huiusmodi institutio Episcopo, & non alteri, &c.] Episcopum solum posse praesentatos a patronis, & per examem idoneos repertos instituire, resoluunt *Lambert.* *lib.* 2. p. 3. *quest.* 1. *princ.* *art.* 10. num. 1. *Mari.* *Antonin.* *var.* *resol.* *lib.* 1. *resol.* 47. num. 6. & *resol.* 55. num. 11. *in fine.* *Valer.* *Reginald.* *in praxi* *fori* *penitent.* *lib.* 30. *tracl.* 3. num. 224. *Vgolin.* *de officio* *Episcopi.* c. 51. §. 4. num. 1. Ego ipse *d. p.* 3. *alleg.* 72. num. 176. *vbi* *num.* 183. *amplio* *ad* *Capitulum* *Sede* *vacante.*

8. Et non alteri inferiori reseruetur.] Et ideo in Ecclesijs exemptis non posse reseruari institutionem praesentati a patronis alteri, quam Episcopo, nisi Rector illius loci fuerit Ordinarius, ordinariaque fungatur iurisdictione, refert *decisum* *Armendar.* *in addit.* *ad recop.* *legum* *Nauar-* *re.* *lib.* 4. *tit.* 30. l. 1. *de iurepatron.* num. 62.

9. Ex causa necessaria, nempe priuilegio, seu praescriptione immemoriali, posse Praelatos inferioribus ius instituenti competere, resoluunt *Lambert.* *lib.* 2. p. 3. *quest.* 1. *princ.* *art.* 10. *Mari.* *Antonin.* *d. lib.* 1. *resol.* 9. num. 11. & *resol.* 12. & *resol.* 47. num. 6. Ego ipse *d. p.* 3. *alleg.* 72. num. 184. & a num. 185. *verius* *credo* *institutionem* *eum* *autorizabilem* *inferioribus* *Praelatis* *praescriptione* *acquiri* *posse.* & numero 188. quod Religiosis in Ecclesijs, que pleno iure eis subijciuntur, pertinet institutio, in illis vero, que

pleno iure ad illos non pertinent, institutio, & destitutio ad eos non spectat, sed Presbyteri ad illos presentandi ab Episcopo sunt instituendi, de quo etiam Erasmi à Cochier de iurisdic. ord. in exempros, p. 4. quæst. 80. Hieron. Roder. in compendio quæst. regul. resolut. 15. num. 13. vbi ait per

multa privilegia Apostol. collationem, & institutionem beneficiorum Regularium, etiam auctorizabilem, pertinere ad Monachos, & ad monasteria, quibus sunt unita, nec Episcopos in eorum vacatione posse edicta proponere, nec ad concursum vocare.

Presentetur beneficiandus ipsi Ordinario, aliàs institutio sit nulla.

C A P V T X I I I.

- 1 *Intelligitur quoad examen dumtaxat ab Ordinario faciendum de persona presentati.*
- 2 *Institutiones inferioribus ex immemorabili competentibus non sunt sublatae per Concil.*
- 3 *Capitulum Sede vacante potest presentatos Cleri-*

cos à patronis instituere.

- 4 *Vicarius Episcopi, seu Capituli Sede vacante habens mandatum generale potest instituere presentatos.*
- 5 *Edictorum relaxatio in hac materia ad eos spectat, ad quos ante Concil. spectabat.*

^a Vide sess. 25. c. 9. c. illud & c. relatum. de iurepatron. Cōc. Maguntien. tempore Arnulphi c. 4. Concil. Salegustad. c. 13. & infr. c. 9.

Non liceat præterea^a patrono cuiusvis privilegij prætextu, aliquem ad beneficia sui iuris patronatus, nisi Episcopo loci Ordinario, ad quem prouisio, seu institutio ipsius beneficii cessante privilegio, iure pertineret, quoquomodo præsentare: aliàs præsentatio, ac institutio, forsan, & secuta, nulla sint, & esse intelligantur.

Refert decifum Armendar. in addit. ad recop. legum Navarrae lib. 4. tit. 30. l. 1. de iurepatron. num. 63. hoc decretum intelligendum esse quoad examen dumtaxat ab Ordinario faciendum de persona presentati, secundum cap. 13. sess. 7. non autem intelligendum ut censetur ablata institutio, quam saluam esse omnibus Episcopo inferioribus hoc idem Concilium voluit sess. 25. c. 9. ver. quod si ad inferiores, nec per id censeatur sublatae fundationes, veluti si fundator Capellæ reliquerit institutionem Capitulo.

2. Institutiones Archidiaconis, & alijs inferioribus ex immemoriali competentes non esse per Concilium sublatae, refert decifum Nicol. Garc. de benef. p. 9. c. 3. n. 19. ad 1. Capitulum Sede vacante posse presentatos clericos à patronis instituere, resoluunt Quarant. in summa Bullar. ver. b. Sede vacante q. 9. ver. quæ conclusio. Nicol. Garc. p. 5. cap. 7. num. 54. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 38. q. 2. Ego ipse d. p. 3. alleg. 72. num. 183.
4. Vicarium Episcopi, seu Capituli Sede vacante non habentem mandatum limitatum, sed generale, posse instituere presentatos, probat cap. ex frequentibus, de institut. & ibi gloss. & Doctores, & in cap. fin. de officio Vicarij, lib. 6.

Roch. de Curte de iurepatronat. ver. competens, quæst. 31. Miles ver. Vicarius Episcopi, Couarr. lib. 3. variar. cap. 20. num. 7. Soar. de Pace in pract. tom. 2. prælud. 3. num. 7. & 8. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 9. §. 1. à num. 78. Zerol. in practi Episcop. part. 1. ver. Vicarius, §. 14. Azor. d. part. 2. lib. 3. cap. 44. quæst. 5. & lib. 6. cap. 22. quæst. 3. Nicol. Garc. de benef. part. 5. cap. 8. num. 84. cum seqq. Sbroz. de officio Vicarij lib. 2. quæst. 3. per tot. vbi num. 15. aduertit quod licet in hoc decreto dicatur institutionem fieri non debere nisi ab Episcopo loci Ordinario, & quod propter illas particulas, quoquo modo, & nisi, videantur exclusi similes casus, dissimiles, æquales, & maiores expressis, ac indirectos, tamen Vicarij non sunt similes, nec æquales, nec maiores Episcopis, sed vnus, & idem cum illis, ac prouide exclusi non censentur, sed Archidiaconi, Archipresbyteri, Decani, & Prapostiti.

Edictorum, siue citationum ad vocandos oppositores relaxatio, quæ fieri debet in presentationibus patronorum, & edicta ponere ante institutionem iurispatronatus, ad eos spectat, ad quos ante Concil. spectabat. Ita refert decifum Nicol. Garc. de benef. p. 9. cap. 3. num. 19.

S E S S I O X X I.

Laicos, & Clericos non conficientes, non adstringi iure diuino ad Communionem sub vtraque specie.

C A P V T P R I M V M.

- 1 *Doctores de materia cap. agentes.*
- 2 *Clerici non conficientes Eucharistiam sibi administrare possunt.*

- 3 *Laicus nisi in necessitate extrema mortis, & in absentia Sacerdotis Eucharistiam sibi administrare nequit.*

IT A Q V E sancta ipsa Synodus, à Spiritu sancto, qui spiritus est sapientiæ, & intellectus, (spiritus consilij), & pietatis, edocta, atque ipsius Ecclesiæ^a iudicium, consuetudinem secuta, declarat, ac docet, nullo diuino præcepto laicos, a Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub vtraque specie sumendum, neque vlllo pacto, salua fide dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat: nam^b, etsi Christus Dominus in vitima cena venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit: non tamen illa constitutio, & traditio eò tendunt, vt omnes Christi fideles statuto Domini ad vtramque speciem accipiendam astringantur. Sed neque ex sermone illo, apud Ioannem sexto, recte colligitur vtriusque speciei Communionem à Domino præceptam esse, vtrumque iuxta varias Sanctorum Patrum, & Doctorem interpretationes intelligatur. namque qui dixit^c: Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis: dixit quoque^d: Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum. Et qui dixit^e: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam: dixit etiam^f: Panis, quem ego dabo, caro

^Ibidem. ^a Cōc. Constant. sess. 13. infr. can. 2.

^b Matth. 26. Marc. 14. Lucæ 22. 1. Cor. 11.

^c Ioann. 6. ^d Ibidem.

^e Ibidem.

^f Ibidem.